

GYMNÁZIUM ĽUDOVÍTA ŠTÚRA ZVOLEN

SPARTAKOVO POVSTANIE

Šk. rok: 2007/2008

Meno: Lenka Kminiaková
Trieda: 1.B

Spartakovo povstanie

Všetko sa začalo obrovským rozmachom rímskeho impéria. Rimania ovládli nové oblasti a z porazených krajín si privádzali vojnových zajatcov, z ktorých urobili otrokov. Týchto oblastí bolo čoraz viac, čo znamenalo aj obrovský nárast počtu otrokov.

K tomuto rastu prispeli aj samotní otroci, ktorí plodili početné potomstvo. V Ríme bol teda obrovský počet otrokov, ktorí postupne strácali svoju cenu. Latifundovia s nimi zle zaobchádzali a utláčali ich.

Tento útlak došiel až do situácie, kedy sa otroci rozhodli, že nebudú znášať svoje zlé postavenie a **zvrhla** sa vlna odporu otrokov.

Uvádžam jedno z najväčších povstaní otrokov:

Spartakovo povstanie

Bolo to najväčšie povstanie otrokov v staroveku a otriaslo samými základmi rímskeho zriadenia; rímsky štát potreboval na jeho potlačenie viac ako dva roky. Zúčastnilo sa ho vyše 150 tisíc ľudí, z toho šesťdesiat až 9-tisíc mužov so zbraňou v ruke. Od predošlých sa odlišovalo najmä tým, že jeho jadro netvorili poľnohospodárski otroci, ale gladiátori, pre ktorých bol boj remeslom. Malo vojenskú organizáciu a jeho vodca Spartakus, pôvodom Trák, „vynikal nielen odvahou a silou, ale aj rozumom a ušľachtilosťou“, ako hovorí Plutarchos, „a napriek svojmu pôvodu bol hotový Grék“.

Lenka Kminiaková

Povstanie vypuklo roku 73 pred naším letopočtom v kasárňach gladiátorov v Capui, patriacich Lentulovi Batiatovi, cvičiteľovi a dodávateľovi otrokov pre gladiátorské hry. Spartakus bol v nich učiteľom šermu. Kedysi slúžil v rímskej armáde, potom padol do zajatia (**alebo** zbehol) a keď sa znova dostal do rúk Rimanov, odsúdili ho na stratu slobody a predali medzi nešťastníkov, ktorých údelom bolo vzájomne sa zabíjať pre zábavu publika. Prehovoril svojich druhov, aby namiesto istej smrti v aréne riskovali radšej život v boji za slobodu a asi so sedemdesiatimi ušiel. Cestou sa im podarilo zmocniť sa voza s nákladom zbraní, potom vystúpili na Vezev a opevnili sa tam. Keď v Capui zistili ich útek, vyslali za nimi oddiel vojska.

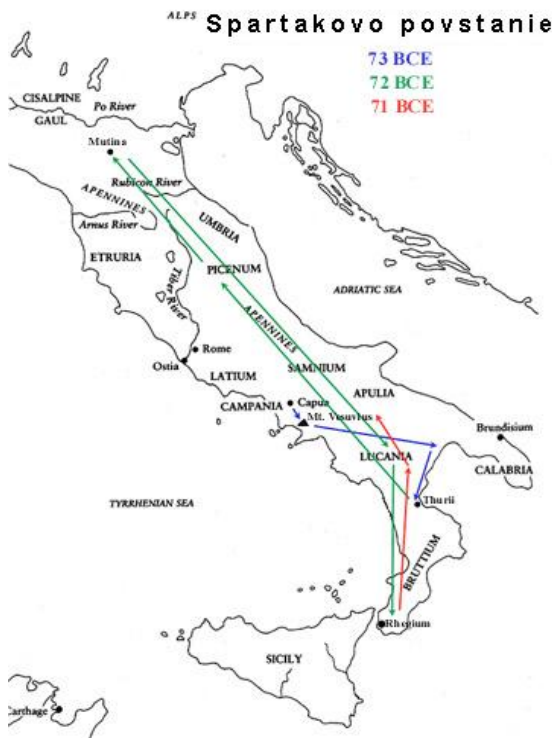

Gladiátori ho však porazili a získali ďalšie zbrane. Ich veliteľ Gaius Claudius Glaber obsadil jedinou cestu, ktorá viedla z vrcholu Vezevu a dúfal, že ich vyhladuje. Spartakus však dal narezať vetvy zo zlého viniča a upliesť z nich rebrík, potom sa spustil so svojimi druhmi za chrbát Rimanov, prepadol ich a zahnal na útek. Korisť z dobytého tábora rozdelil potom rovným dielom. Správy o úspechoch spartakovcov podnietili k vzburám Ďalších otrokov najmä z radov tráckych, galských a germánskych vojnových zajatcov. Pridávali sa k nim aj pastieri z okolia a chudobní roľníci. Malá hŕstka vzbúrencov sa čoskoro rozrástla na niekoľko tisícový zástup. Spartakus v ňom zaviedol vojenskú disciplínu, vymenoval veliteľov, za svojich nástupcov učil druhov z Capuy, Oinomaa a Krixa. Netrvalo dlho a ovládol celú Kampániu, nové vojská Rimanov vedené prétorom Publiom Variniom, znovu porazil. Až teraz si v Ríme uvedomili, že nejde o „akýsi nájazd zbojníckej bandy“, ako sa o tom podľa Appiana vyjadrovali, ale o „jednu z najväčších a najťažších vojen“ (Plutarchos).

Spartakovo povstanie

Spartakovým cieľom bolo, všetkých ktorí sa k nemu pripojili odviesť do ich domoviny. Niektorí jeho vodcovia chceli po počiatkových víťazstvách udrieť rovno na Rím, ale Spartakus si vynútil „pochod za slobodu“. Spartakus nakoniec rozhodol, najmä s ohľadom na Galov a Germánov, že sa pribijú cez Itáliu až k Alpám, **prekročila** ich, a krytí ich štípmi sa potom rozídu do svojich domovov.

Na jar roku 72 pred naším letopočtom vyrazil Spartakus z južnej Itálie na sever. Jeho vojsko malo niekoľko desaťtisíc mužov, aj keď v ňom chýbali pastieri a roľníci z Kampánie, ktorí nechceli opustiť svoj kraj. Keď sa dostal k hraniciam Samnia, oddelil sa od neho Krixos s 3000 mužmi. Zdá sa, že sa chcel preplaviť do Ilýrie pri Gagramskom pohorí ho však jeden z konzulov prekvapil a v boji zabil. Spartakus postupoval rýchlym pochodom k Alpám, cestou porazil druhého konzula a dostal sa až k Mutine, dnešnej Modene. Tam sa mu však postavil do cesty miestodržiteľ Predalpskej Galie s 10 000 vojakmi. Spartakus aj jeho porazil a otvoril si tak cestu k alpským priesmykom. Tu sa však stalo niečo, čo dosiaľ nikto nevysvetlil. Obrátil svoje vojsko a zamieril na juh.

Lenka Kminiaková

V Ríme nastalo zdesenie, ako keď Hannibal blížil pred jeho brány. Senát pozbavil obidvoch konzulov velenia, čo predtým ešte nikdy neurobil a udelil plnú moc Marcovi Liciniovi Crassovi, jednému z úspešných veliteľov Sullovej armády. Bol to nesmierny boháč (jeho majetok sa odhadoval na 200 miliónov sesterciov, t.j. zhruba na desať násobok celoročného príjmu zo Sicílie), a tak i z vlastných prostriedkov postavil šesť žoldnierskych légií, k nim potom pripojil obidve légie konzulov. Aby vytvoril ich bojového ducha, dal ich zdecimovať, čiže za strašných obradov každého desiateho muža popraviť. Podľa inej verzie potrestal ich týmto starodávnym a už dávno nepoužívaným trestom za zbabelosť až potom, keď aj pod jeho velením utrpeli porážku. „Nech to však bolo tak či onak,“ poznamenáva Appianos, „stal sa pre svojich vojakov väčším postrachom ako nepriateľ.“ Spartakus sa však pred rímskymi bránami neobjavoval.

Nevieme presne, čo sa vtedy v tábore povstalcov odohralo. Je možné že Trákom sa zdala cesta do vlasti cez Alpy prídlhá. Je však tiež možné, že Spartakus váhal tiahnuť krajom, kde neboli latifundiá s veľkým počtom otrokov, o pomoc ktorých sa vždy opieral. Skutočnosťou však je, že sa Rímu vyhol veľkým oblúkom a postupoval pozdĺž pobrežia stále na juh. Vojsko, ktoré za ním poslal Crassus, v bitke pri Picene Spartakus porazil, a potom sa už bez prekážok dostal až do Bruttia.

Tam sa dohodol s kilickými pirátmi, že ho prevezú s celou armádou na Sicíliu. Piráti vzali peniaze, ale viac sa neukázali.

Spartakovo povstanie

Povstalci sa teda pokúsili prejsť cez Messinskú úžinu na pltiach, no na rozbúrenom mori sa im to nepodarilo. Keď sa o tom dozvedel Crassus, tak dal v bezpečnej vzdialenosti od ich tábora vykopať hlbokú priekopu od mora k moru cez celý bruttijský polostrov (bezmála 50 kilometrov), aby ich doslova odrezal od ostatnej časti Itálie. Povstalcom sa však podarilo priekopu za zimnej búrky sčasti zasypať a asi s tretinou vojska z pasce vyviaznuť. Crassus sa zasa obával, že Spartakus potiahne na Rím, a preto požiadaval o posily z celej ríše. Nebolo však už treba. Stalo sa, čo sa tak často stáva v táboch bojovníkov za slobodu: pre vnútorné nezhody sa rozdelili Galovia a Germáni sa rozhodli tiahnuť na vlastnú päsť do Lukánie. Crassus ich znenazdajky napadol a v krvavej bitke takmer do jedného pobil. Potom sa vypravil proti Spartakovi, ktorého hlavný boj posilnili noví učenci. K rozhodujúcej bitke došlo na jar roku 71 pred naším letopočtom v Apúlii, na dnes už neznámom mieste. Podľa Lívia v ňom padlo šesťdesiatisíc povstalcov a medzi nimi aj Spartakus. Ranených a zajatých dal Crassus pribiť na kríž. Šesťtisíc takýchto krížov lemovalo potom Appiovu cestu z Capuy do Ríma...

Lenka Kminiaková

Zoznam použitej literatúry:

1. <http://slavneosobnosti.googlepages.com/spartakus>
2. <http://www.tahaky-referaty.sk/Spartakovo-povstanie---esej/1286/&i9=>
3. <http://referaty-seminarky.sk/povstanie-otrokov-pod-velenim-spartaka/>
4. http://www.oark.edu.sk/patrik/dej_1r_ol_ympijske_gladiatorske_hry.pdf
5. http://sk.wikipedia.org/wiki/Spartakus#P.C3.A1d_Spartaka
6. Z anglického originálu The kingfisher history encyclopedia preložili PaedDr. Marián Pochylý a Veronika Purová, *Encyklopédia histórie sveta*, Cesty, 2001